

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донбаська державна машинобудівна академія
Кафедра філософії та СПН

Теми семінарських занять
навчальної дисципліни
«Громадські об'єднання і організації»

рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
спеціальність	052 політологія
назва освітньої програми	Політологія
статус	обов'язкова

Краматорськ
ДДМА
2019

Теми семінарських занять навчальної дисципліни «Громадські об'єднання і організації» для підготовки фахівців за першим (бакалавр) рівнем вищої освіти, спеціальність 052 Політологія, освітня програма «Політологія».

Розробники:

_____ О.В.Шимко, канд. іст. наук, ст. викл.

Методичні вказівки до семінарських занять

Семінарські заняття — це самостійна творча робота студента по вивченню матеріалу теми під керівництвом викладача. Проводиться в формі вільної творчої дискусії, обговорення рефератів, доповідей.

Основною метою семінарського заняття є поширення та поглиблення теоретичних положень теми та формування навичок практичного застосування теоретичних положень теми, вміння практичного використання знань, принципів і методів соціології в своїй практичній діяльності.

Готуючись до семінарського заняття студент повинен:

- ознайомитись зі змістом плану семінару та переглянути конспект прослуханої лекції за даною темою;
- ознайомитись з рекомендованою літературою та прочитати відповідний розділ підручника або навчального посібника, опрацювати додаткову рекомендовану літературу. Робота з науковою книгою вимагає свідомого засвоєння прочитаного, а не механічного заучування. Для цього необхідно усвідомити зміст різних понять, спеціальних термінів, положень, що в свою чергу забезпечує термінологічну обізнаність студента та вироблення навичок логічного мислення;
- здійснити критичний аналіз викладеного матеріалу в опрацьованих джерелах з даної проблеми;
- скласти конспект опрацьованого матеріалу, де зазначити власну точку зору з даної проблеми;
- здійснити самоконтроль через відповідні питання з даної теми;
- скласти план відповіді на кожне питання плану заняття.

Виступаючи на семінарському занятті студент повинен:

- уникати технічного переказу матеріалу лекції або рекомендованої літератури;
- відповідаючи на питання, розглядати певні положення у розвитку, здійснювати порівняння різних підходів, концепцій в опрацьованій літературі;
- показати практичну значущість цих положень;
- інші студенти, присутні на семінарському занятті, повинні брати активну участь в обговоренні проблем, що розглядаються, а в разі неповного або недостатнього висвітлення матеріалу доповнювати відповідь, вступати в полеміку, використовуючи додаткові висновки, факти та цифрові дані.

Методичні рекомендації щодо підготовки рефератів і контрольних робіт, вимоги до їх виконання

У процесі засвоєння знань з дисципліни студент повинен уміти готувати реферати і виконувати контрольні роботи. Участь у названих формах самостійної роботи закладає у студента первинні навички самостійної дослідницької діяльності, набуття навичок пошуку, опрацювання відповідних джерел інформації.

Реферат — це скорочений виклад змісту первинного документа або його частини, з основними фактичними даними й висновками. Він починається з викладу сутності роботи і складається за таким планом: тема, предмет (об'єкт), характер і мета роботи. В рефераті слід показати ті особливості теми, які необхідні для розкриття мети і змісту роботи, методи проведення роботи. Виклад матеріалу в рефераті має бути коротким і точним. Середній обсяг реферату становить приблизно 15–20 друкованих аркушів формату А4.

Виконана реферативна робота повинна продемонструвати наявність навичок у студента щодо самостійного пошуку та опрацювання джерельної бази з обраної теми. З цією метою студент має знайти, ознайомитись і використати декілька наукових, навчальних і науково-методичних публікацій, в яких висвітлюються ті чи інші аспекти обраної теми.

До таких джерел належать, по-перше, наукові публікації, по-друге, навчальна література, по-третє, методично-довідкова література. У вступі автор аргументує вибір теми, вказує на її важливість, актуальність теми.

Основна частина реферативної роботи складається з відповідних розділів. Назва будь-якого розділу основної частини не повинна повторювати назву теми роботи. Висновки робляться щодо кожного з розділів основної частини, а також узагальнення і можливі шляхи розв'язання проблем, розглянутих в основній частині дослідження. Список використаних джерел включає бібліографічний опис усіх опрацьованих і використаних автором у цій роботі джерел інформації.

Написання **контрольної роботи** передбачає:

- вибір теми із запропонованого переліку;
- вивчення рекомендованої літератури та добір матеріалу;
- упорядкування літератури відповідно до пунктів плану;
- у вступній частині роботи слід обґрунтувати актуальність теми, чітко сформулювати мету роботи;
- у логічній послідовності висвітлити кожне з питань плану;
- робота завершується загальним висновком з теми роботи;
- до роботи додається список використаної літератури;
- обсяг роботи повинен становити до 15 сторінок формату А4.

Тематика семінарських занять

Семінар № 1 (4 години)

Тема: Поняття, сутність та етапи розвитку громадських об'єднань та організацій.

План

1. Поняття, сутність, функції громадських об'єднань і організацій.
2. Види громадських об'єднань і організацій.
3. Історія створення громадських об'єднань і організацій.
4. Загальні засади діяльності громадських об'єднань.
5. Види та повноваження громадських об'єднань і організацій в Україні.
6. Види і повноваження громадських об'єднань в світі.
7. Історія створення громадських організацій в Україні.

Поняття до теми: громадські об'єднання і організації, повноваження, функції, види, права людини, Конституція, партія, конституціоналісти, жирондисти, якобінці, спілки, асоціації, прибуток.

Питання для самоконтролю

1. Описати місце і роль громадських об'єднань у політичній системі сучасної демократичної держави.
2. Обговорити світовий досвід створення та діяльності громадських організацій.
3. Оцінити перспективи розвитку громадських об'єднань у сучасному політикумі.
4. Відповідати на питання про поняття, мету створення та основні принципи діяльності громадських організацій.
5. Сконструювати модель ідеальної громадської організації сучасності.

Семінар № 2 (6 годин)

Тема: Профспілки та об'єднання підприємців.

План

1. Сутність, функції, види профспілок.
2. Права та обов'язки профспілок, головні завдання.
3. Історія створення професійних спілок.
4. Професійні спілки в Україні.
5. Професійні спілки у країнах Європи.
6. Американські професійні спілки.
7. Сутність, функції організацій роботодавців.

8. Види організацій роботодавців та їх повноваження.
9. Цілі, порядок створення та функціонування торгово-промислових палат.
10. Діяльність торгово-промислових палат в Україні.
11. Діяльність торгово-промислових палат в інших країнах.

Поняття до теми: профспілка, кодекс законів про працю, роботодавець, торгово-промислова палата, статут, конференція.

Питання для самоконтролю

1. Дати визначення професійної спілки та об'єднання підприємців, їх відмінностей та схожих рис.
2. Виявити права та обов'язки профспілок, гарантії їх прав.
3. Розмежовувати діяльність об'єднань підприємців та організацій роботодавців.
4. Відповідати на питання про взаємодію профспілок і держави у вирішенні колективних трудових спорів.
5. Виокремити цілі, принципи та порядок створення торгово-промислових палат.

Семінар № 3 (6 годин)

Тема: Молодіжні, дитячі та жіночі організації.

План

1. Поняття, функції та види дитячих організацій
2. Історія створення дитячих організацій.
3. Види дитячих організацій в Україні і світі.
4. Державна політика України у галузі дитячого руху.
5. Поняття, функції та види молодіжних організацій.
6. Історія створення молодіжних організацій.
7. Види молодіжних організацій в Україні і світі.
8. Державна політика України у галузі молодіжного руху.
9. Поняття, функції та види жіночих організацій.
10. Історія створення жіночих організацій.
11. Види жіночих організацій в Україні і світі.
12. Державна політика України у галузі жіночого руху.

Поняття до теми: молодіжна організація, дитяча організація, жіноча організація, молодіжний рух, статус, соціальна служба, «Пласт», СКОБ, «Сокільський доріст», скаути, «Курінь», чота, Спілка української молоді.

Питання для самоконтролю

1. Пояснити важливість існування у державі дитячих організацій, їх значення для формування активної громадянської позиції у підростаючого покоління.
2. Організувати молодіжну організацію студентів на власному факультеті з обов'язковим складанням програми діяльності та статуту (створити статут та основні засади діяльності).
3. Захищати жіночий рух та жіночі організації.
4. Показати, як вирішити проблему оформлення документації по створенню молодіжного або дитячого руху.
5. Показувати необхідність постійного державного контролю за молодіжними рухами та організаціями.

Семінар № 4 (2 години)

Тема: Державне регулювання молодіжної та гендерної політики.

План

1. Поняття молодіжної політики, її реалізація в світі.
2. Реалізація державної молодіжної політики в Україні.
3. Поняття гендерної політики, її світові моделі.
4. Модель гендерної політики в сучасній Україні.
5. Права, обов'язки та функції соціальних служб: світова практика.
6. Робота служб у справах неповнолітніх в Україні: теоретичні аспекти та практична реалізація.

Поняття до теми: гендерна політика, гендер, молодіжна політика, молодь, соціальні служби, захист дітей, служба у справах неповнолітніх.

Питання для самоконтролю

1. Показати, як вирішити проблему оформлення документації по створенню молодіжного або дитячого руху.
2. Узагальнити законодавчі акти щодо державного регулювання молодіжної та гендерної політики.
3. Класифікувати зібрані закони та постанови щодо державного регулювання молодіжної та гендерної політики.
4. Позитивно оцінювати вдосконалення законодавства щодо гендерної політики в Україні.
5. Модифікувати статут певної молодіжної організації відповідно до вимог близького йому кола.

Семінар № 5 (2 години)

Тема: Функціонування релігійних організацій.

План

1. Поняття, функції, принципи релігійних організацій.
2. Види релігійних організацій.
3. Світовий досвід взаємин держави з церквою.
4. Роль церкви у країнах світу.
5. Роль і види церкви у сучасній Україні.

Поняття до теми: релігія, релігійна організація, віруючі, церква, свобода совісті, альтернативна служба, секулярність, православ'я, релігійна громада.

Питання для самоконтролю

1. Продемонструвати загальні принципи функціонування релігійних організацій.
2. Зробити висновок щодо рівноправності громадян незалежно від їх ставлення до релігії у контексті політики свободи совісті у сучасній державі.
3. Осуджувати недотримання права громадян на проходження альтернативної (невійськової) служби.
4. Підтримувати право громадян не отримувати ідентифікаційні коди державного реєстру фізичних осіб.
5. Виокремити систему релігійних організацій України.

Семінар № 6 (2 години)

Тема: Ветеранські і патріотичні організації.

План

1. Поняття, функції, види ветеранських організацій.
2. Види патріотичних організацій, основи їх діяльності в Україні.
3. Державна підтримка ветеранських і патріотичних організацій в Україні.
4. Світова практика діяльності ветеранських організацій.
4. Волонтерські організації в Україні.
5. Світовий досвід діяльності волонтерських організацій.

Поняття до теми: ветеран, патріот, ветеранська організація, патріотична організація, волонтер, Українська спілка ветеранів Афганістану, Спілка Учасників, Ветеранів, Інвалідів АТО та бойових дій (СУВІАТО), «Українське реєстрове козацтво», атрибут.

Питання для самоконтролю

1. Назвати основи функціонування ветеранських та патріотичних організацій.
2. Оцінити діяльність козацьких організацій в Україні, їх роль у громадянському суспільстві.
3. Позитивно оцінювати державну підтримку ветеранських та патріотичних організацій.
4. Продемонструвати, як можна студентам брати участь у волонтерському русі, допомагати волонтерам у найбільш важливих напрямках їх роботи.
5. Відтворити історію створення та діяльності патріотичних організацій в Україні.

Семінар № 7 (2 години)

Тема: Організації споживачів, благодійні та кредитні спілки.

План

1. Поняття, функції, види організацій споживачів.
2. Світова практика функціонування організацій споживачів.
3. Українські організації споживачів.
4. Види та напрямки діяльності благодійних організацій.
5. Світовий досвід існування благодійних організацій.
6. Благодійні організації в Україні.
5. Поняття та принципи діяльності кредитних спілок.
6. Кредитні спілки в Україні і світі.

Поняття до теми: організація споживачів, споживач, благодійність, благодійна організація, меценат, кредитна спілка, конс'юмеризм, союз споживачів, Національна асоціація кредитних спілок України, лейбл, надмірне споживання.

Питання для самоконтролю

1. Доповісти про основи діяльності організацій споживачів, їх функції та методи роботи.
2. Пояснити організаційні засади створення та порядок припинення діяльності кредитних спілок.
3. Показувати права та обов'язки членів кредитних спілок.
4. Розмежовувати різні за цілями та напрямками діяльності благодійні організації.
5. Керувати проектом створення та діяльності студентської благодійної організації.

Семінар № 8 (2 години)

Тема: Творчі та спортивні організації.

План

1. Поняття, функції, види творчих спілок.
2. Різновиди творчих спілок у світі.
3. Творчі спілки в Україні.
4. Види спортивних організацій, засади їх діяльності.
5. Спортивні організації в світі.
6. Види спортивних організацій в Україні.

Поняття до теми: творча спілка, спортивна організація, Всеукраїнська музична спілка, Спілка архітекторів, Спілка дизайнерів, Спілка журналістів, Спілка кінематографістів, Спілка композиторів, Спілка майстрів народного мистецтва, Спілка письменників, професійний творчий працівник, Федерація футболу України, Товариство «Україна», Добровільне спортивне товариство «Гарт», відомчі спортивні товариства «Динамо» та ЦСКА.

Питання для самоконтролю

1. Класифікувати різновиди творчих спілок.
2. Скласти список творчих спілок та спортивних організацій України.
3. Позитивно оцінювати діяльність органів футбольного правосуддя.
4. Активно співпрацювати з певною спортивною організацією міста.
5. Координувати студентську активність для участі у спортивній або творчій організації.

Семінар № 9 (4 години)

Тема: Діяльність іноземних та міжнародних організацій.

План

1. Порядок діяльності міжнародних організацій, їх функції.
2. Види міжнародних організацій, їх характеристика.
3. Представництва міжнародних організацій в Україні.
4. Національні організації України – члени міжнародних організацій.
5. Товариство Червоного хреста.
6. Фонд Дж. Сороса.
7. Міжнародний валютний фонд.
8. Міжнародний фонд «Відродження».
9. Українське відділення «Всесвітньої лабораторії».
10. Національний Олімпійський комітет України.

Поняття до теми: міжнародна організація, національна організація, Національний Олімпійський комітет України, фонд Дж. Сороса, Товариство Червоного хреста, Міжнародний валютний фонд.

Питання для самоконтролю

1. Пояснити діяльність іноземних та міжнародних організацій.
2. Описати основи діяльності представництв міжнародних організацій та їхні функції.
3. Звітувати про філії та відділення іноземних організацій, які діють на території України.
4. Звітувати про порядок реєстрації філій, відділень, представництв та інших структурних осередків громадських (неурядових) організацій зарубіжних держав.
5. Калібрувати умови визнання суб'єктів олімпійського руху НОКом України.

Література для підготовки

1. Брегеда А. Ю. Основи політології: навч. пос., вид. 2-ге, перер. і доп. К.: КНЕУ, 2000. 312 с.
2. Гаєва Н. П. Закон України "Про громадські об'єднання": деякі актуальні проблеми // Держава і право. Юридичні і політичні науки. 2013. Вип. 62. С. 97-104.
3. Гололобов С.М. Правові засади діяльності громадських організацій у ЄС: національно-культурний аспект // Публічне адміністрування: теорія та практика: електрон. зб. наук. пр. Дніпропетровськ, 2017. № 2 (18). С. 1-13.
4. Гудима Н. Громадські об'єднання та організації як фактор забезпечення прозорості державного управління // Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. К., 2006. № 3. - 31-37
5. Жаріков А.Є. Утворення галузевих об'єднань як механізм формування вітчизняних транснаціональних компаній // Актуальні проблеми економіки. К., 2010. № 7. С. 103-110.
6. Журба М. А. Химери інтернаціоналізму. Громадські об'єднання України і зарубіжний світ (20-30 рр. ХХ ст.) // Вісник аграрної історії. 2013. Вип. 6-7. С. 106-116.

7. Загальна теорія держави і права: навч. пос. / за ред. В. В. Копейчикова. К: Юрінком-Інтер, 2000. 320 с.

8. Іваницький С. О. Громадські об'єднання адвокатів і суддів та їх місце в структурі громадянського суспільства // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. 2014. Вип. 3-4. С. 108-122.

9. Калінічева Г. І. Діяльність громадських об'єднань як індикатор розвитку громадянського суспільства в Україні // Історико-політичні студії. 2013. № 1. С. 95-102.

10. Лилик С. Фахові громадські організації України - 2008: роль та місце у формуванні громадянського суспільства в Україні // Маркетинг в Україні. К., 2008. № 4. С. 51-63

12. Міненко М. А. Німецький досвід побудови інституційної вертикалі фахових галузевих громадських об'єднань // Інвестиції: практика та досвід. 2013. - № 4. С. 4-7.

13. Міненко М. Інституційна спроможність фахових об'єднань в Україні // Маркетинг в Україні. К., 2009. № 3. С. 42-49.

14. Москаленко С. Функціонування громадських організацій як суб'єктів соціальної політики: регіональний аспект // Статистика України. - К., 2007. - № 4. - 109-113

15. Ніколайчук К.А. Жіночі громадські організації у суспільно-політичному житті у сучасної України // Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Філософія. Соціологія. Політологія. Дніпро, 2017. № 1. С. 35-41.

16. Подобєд Н. В. Напрями поліпшення співпраці між державою та молодіжними громадськими об'єднаннями // Інвестиції: практика та досвід. 2012. - № 22. С. 117-120.

17. Політичні партії, громадські організації та рухи // Політологія. К., 2007. С. 144-167